

Social 1.
/LOWF

Notat om hjælpemidler og forbrugsgoder

til brug for temamøde den 19. maj 2022

Indhold

- I. Indledning
- II. Lovgrundlag
- III. Generelt
- IV. Kriterier for bevilling
 - Væsentlighed
 - Den daglige tilværelse
 - Udøvelse af erhverv
- V. Afgrænsning til anden lovgivning (sektoransvarlighed)
 - Sygehussektoren.
- VI. Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser
- VII. Udpluk af de konkrete mødesager

I. Indledning

Vi har valgt at fremlægge 30 konkrete sager for beskikkede medlemmer for at belyse Ankestyrelsens praksis om hjælpemidler og forbrugsgoder. Under pkt. VII findes et udpluk af de konkrete mødesager.

II. Lovgrundlag

Praksisnotatet er baseret på Lov om social service, nr. 170 af 24. januar 2022 (**serviceloven**), bekendtgørelse nr. 1247 af 13. november 2017 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven (**hjælpemiddelbekendtgørelsen**), cirkulære om afgrænsning af behandlingsredskaber, hvortil udgiften afholdes af sygehusvæsenet nr. 9079 af 22. februar 2013 (**afgrænsningscirkulæret**) og vejledning nr. 10324 af 14. december 2017 (**vejledning om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder**).

Uddrag af serviceloven:

§ 112. Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet

- 1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne,
- 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller

3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at et hjælpemiddel skal leveres af bestemte leverandører. I forbindelse med kommunalbestyrelsens indgåelse af leverandøraftaler inddrages repræsentanter for brugerne ved udarbejdelse af kravspecifikationerne.

Stk. 3. Ansøgeren kan vælge leverandør af hjælpemidler, jf. dog stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen har indgået en leverandøraftale og ansøgeren ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har indgået leverandøraftale med, indkøber ansøgeren selv hjælpemidlet og får udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Stk. 4. Ansøgerens ret til at vælge leverandør af hjælpemidler efter stk. 3 gælder ikke, hvis kommunalbestyrelsen kan stille et hjælpemiddel til rådighed, som er fuldstændig identisk med det hjælpemiddel, som ansøgeren ønsker at anskaffe fra en anden leverandør.

Stk. 5. Social- og ældreministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om

- 1) afgrænsningen af de hjælpemidler, hvortil der kan ydes støtte, og adgangen til genanskaffelse,
- 2) i hvilket omfang modtageren selv betaler en del af udgiften til anskaffelse, reparation og drift af et hjælpemiddel,
- 3) hvornår støtte til et hjælpemiddel kan ydes som udlån eller udleveres som naturalydelse,
- 4) hvorvidt der skal gælde særlige betingelser for støtte til visse hjælpemidler, herunder muligheden for udlevering af visse hjælpemidler fra en offentlig institution, og
- 5) hvorvidt visse hjælpemidler kan stilles til rådighed som led i et botilbud.

§ 113. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Stk. 2. Der kan kun ydes hjælp, når udgiften er over 500 kr.

Stk. 3. Hjælpen udgør 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art.

Stk. 4. Hvis det på grund af den nedsatte funktionsevne er nødvendigt med et forbrugsgode, der er dyrere end et almindeligt standardprodukt, eller hvis den nedsatte funktionsevne nødvendiggør særlig indretning af forbrugsgodet, betaler kommunen, jf. stk. 1, de nødvendige merudgifter.

Stk. 5. Hvis forbrugsgodet udelukkende fungerer som et hjælpemiddel til at afhjælpe den nedsatte funktionsevne, betaler kommunen, jf. stk. 1, de fulde anskaffelsesudgifter. Hjælpen kan ydes som udlån.

Stk. 6. Social- og ældreministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om

- 1) afgrænsningen af de forbrugsgoder, der kan ydes hjælp til, og adgangen til genanskaffelse, og
- 2) i hvilket omfang modtageren selv skal betale en del af udgiften til reparation og drift af et forbrugsgode.

§ 115. Det er en forudsætning for støtte efter §§ 112, 113, 113 b og 114, at hjælpemidlet, forbrugsgodet eller bilen ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

Uddrag af bekendtgørelsen om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven:

§ 2. Der kan normalt ikke ydes støtte til hjælpemidler, som ansøgeren selv har anskaffet, inden bevilling er givet.

§ 3. Hjælp ydes til anskaffelse af det bedst egnede og billigste hjælpemiddel. Hjælpen kan ydes som udlån, kontantydelse eller udleveres som naturalhjælp.

Stk. 2. Hvis hjælpen er ydet som udlån, skal hjælpemidlet tilbageleveres til kommunen, når ansøgeren ikke har brug for det mere. Følgende hjælpemidler skal dog ikke tilbageleveres efter endt brug: Ortopædisk fodtøj, arm- og benproteser, støttekorsetter og bandager m.v., parykker, brystproteser, stomihjælpemidler og kropsbårne synshjælpemidler til personer med en varigt nedsat synsfunktion eller medicinsk-optisk definerede, varige øjenlidelser.

§ 4. Hjælp til reparation og udskiftning af bevilgede hjælpemidler samt reservehjælpemidler ydes efter behov. Hvis ansøgeren fortsat har behov for det pågældende hjælpemiddel, og ansøgerens funktionsnedsættelse i alt væsentlighed er uændret siden kommunalbestyrelsens seneste afgørelse, og ansøgeren afgiver en erklæring herom på tro og love, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om udskiftning af bevilgede hjælpemidler uden at indhente yderligere oplysninger. Kommunalbestyrelsen kan desuden træffe afgørelse om reparation af et hjælpemiddel på baggrund af en erklæring på tro og love fra ansøgeren om behovet for reparation. Kommunalbestyrelsen kan i sammenhæng hermed opstille faste kriterier for reparation af visse hjælpemidler, f.eks. kriterier for prisen på reparation, hvor reparationen skal foretages, og hvor længe efter modtagelsen af hjælpemidlet reparation kan ske.

Stk. 2. Hvis ansøgeren har benyttet sig af retten til frit valg af hjælpemiddel, jf. § 112, stk. 3, i lov om social service, og hvis der på grund af ansøgerens frie valg undtagelsesvist skulle blive tale om ekstraordinært dyre eller hyppige reparationer eller hyppigere udskiftninger, skal udgifterne hertil afholdes af ansøgeren selv.

Stk. 3. Der ydes ikke hjælp til udgifter, som følger af brug af hjælpemidlet, f.eks. til drift, rengøring eller vedligeholdelse, jf. dog stk. 4-6.

Stk. 4. Der ydes hjælp til batterier til brug for hjælpemidler bevilliget efter § 112 i lov om social service, som ikke kan købes i almindelig handel, eller som ikke kan eller bør udskiftes af ansøgeren.

Stk. 5. Der ydes hjælp til udskiftning af dæk og slanger til kørestole, hvis der er behov for mere end en årlig udskiftning. Ansøgeren betaler selv udgifterne til den første årlige udskiftning.

Stk. 6. Hjælp til førerhunde omfatter tillige et årligt beløb til dækning af løbende nødvendige udgifter til førerhunden.

§ 6. Efter § 112, stk. 3, i lov om social service kan ansøgeren vælge leverandør af hjælpemidler, jf. dog stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen har indgået en leverandøraftale, og ansøgeren ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har indgået leverandøraftale med, indkøber ansøgeren selv hjælpemidlet og får udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Stk. 2. Ansøgerens ret til at vælge leverandør af hjælpemidler efter stk. 1 gælder ikke, hvis kommunalbestyrelsen kan stille et hjælpemiddel til rådighed, som er fuldstændig identisk med det hjælpemiddel, som ansøgeren ønsker at anskaffe fra en anden leverandør.

Stk. 3. Ved indkøb af hjælpemidler efter reglerne i § 112, stk. 3, i lov om social service skal fakturaen fra den leverandør, som ansøgeren vælger, sendes og afregnes direkte med kommunen. Ansøgeren hæfter selv for egenandelen, der betales direkte til leverandøren. Det skal fremgå af fakturaen, om ansøgerens evt. egenandel er fratrukket.

Stk. 4. Det er en betingelse for, at kommunalbestyrelsen kan yde støtte til hjælpemidler indkøbt efter reglerne i § 112, stk. 3, i lov om social service, at det hjælpemiddel, som ansøgeren har valgt, opfylder de faglige specifikationer og krav til egnethed, som kommunalbestyrelsen har opstillet. Det er ansøgerens ansvar at sikre dette.

§ 9. Der kan ydes støtte til injektions- og testmaterialer (f.eks. sprøjter, kanyler, insulinpen, fingerprikker (lancetter), teststrimler og blodsuktermåleapparatur) til insulinkrævende diabetikere og til diabetikere, som er i kombinationsbehandling med insulin og tabletter eller andet godkendt injektionspræparat. Der kan ydes støtte til inhalator til administration af insulin, når injektion medfører meget svære lokalreaktioner som komplikation.

Stk. 2. Hjælpen til blodsuktermåleapparatur ydes med halvdelen af den samlede udgift.

Stk. 3. Til tabletbehandlede diabetikere, hvor lægen anser jævnlig blodsuktermåling for påkrævet, gives op til 150 stk. teststrimler og fingerprikker (lancetter) årligt.

§ 17. I henhold til § 113, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Stk. 2. Forbrugsgoder omfatter produkter, som er fremstillet og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed.

§ 18. Der kan normalt ikke ydes støtte til forbrugsgoder, som ansøgeren selv har anskaffet, inden bevilling er givet.

§ 20. Hjælp til anskaffelse af øvrige forbrugsgoder ydes med et beløb svarende til 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art.

Stk. 2. Der kan ud over støtte efter stk. 1 ydes hjælp til betaling af forskellen mellem prisen på et almindeligt standardprodukt og prisen på det bedst egnede og billigste produkt. Hjælpen ydes, hvis der foreligger ganske særlige forhold ved den nedsatte funktionsevne, som nødvendiggør anskaffelse af et forbrugsgode, der

1) er dyrere end et almindeligt standardprodukt eller

2) nødvendiggør særlig indretning.

Stk. 3. Hvis forbrugsgodet på grund af den nedsatte funktionsevne udelukkende fungerer som et hjælpemiddel, således at ansøgeren ikke kan benytte produktet efter sit formål som forbrugsgode, omfatter hjælpen den fulde anskaffelsespris på det bedst egnede og billigste produkt. Hjælpen kan ydes som udlån.

Stk. 4. Computere med standardsoftware, der understøtter hjælpemidler til blinde og svagsynede, dækkes med den fulde anskaffelsespris til det bedst egnede og billigste produkt. Hjælpen kan ydes som udlån.

Stk. 5. Der ydes kun hjælp efter denne bestemmelse, når udgiften i den enkelte ydelsessituation overstiger 500 kr.

Stk. 6. Der ydes ikke hjælp efter denne bestemmelse til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo, f.eks. almindelige stole, borde, senge, telefoner, TV, radioer, DVD-afspillere, CD-afspillere, tablets m.v., som normalt findes i ethvert hjem, der måtte ønske det.

Uddrag af afgrænsningscirkulæret

Formålet med cirkulæret er at definere, hvad behandlingsredskaber er, og at afgrænse behandlingsredskaber over for tilgrænsende kategorier af redskaber og hjælpemidler, hvortil udgiften som hovedregel afholdes af andre end regionerne, typisk af kommunerne.

Området for apparatur, redskaber og hjælpemidler kan opdeles i 5 kategorier:

- 1) Behandlingsredskaber. Udgiften afholdes af regionerne.
- 2) Hjælpemidler og forbrugsgoder (lov om social service). Udgiften afholdes af kommunerne.
- 3) Hjælpemidler (hjemmesygepleje, sundhedsloven). Udgiften afholdes af kommunerne.
- 4) Hjælpemidler i forbindelse med genoptræning. Udgiften afholdes af kommunerne.
- 5) Hjælpemidler i øvrigt.

Behandlingsredskaber er redskaber, som A) patienten forsynes med som led i behandling på sygehus eller i speciallægepraksis, der efter aftale med sygehusvæsenet varetager opgaver for dette, eller B) patienten forsynes med som led i eller som en fortsættelse af den iværksatte behandling med det formål enten at tilvejebringe yderligere forbedring af det resultat, som er opnået ved sygehusbehandlingen, eller at forhindre forringelse af dette resultat.

Et givet apparatur eller redskab kan være både et behandlingsredskab og et hjælpemiddel. Om det kategoriseres som det ene eller det andet afhænger af den sammenhæng, apparaturet eller redskabet indgår i, dvs. om det opfylder kriterierne for at kunne kategoriseres som et behandlingsredskab (tilvejebringe yderligere forbedring af det resultat, som er opnået ved sygehusbehandling, eller at forhindre forringelse af dette resultat) eller et hjælpemiddel (afhjælpning af en nedsat varig funktionsevne).

I tilfælde, hvor der opstår tvivl om hvilken myndighed, der er ansvarlig for betaling af et nødvendigt behandlingsredskab eller hjælpemiddel, som skal betales af regionen eller af kommunen, er det vigtigt, at tvivlen ikke kommer borgeren til skade. Den myndighed, der har tættest kontakt med borgeren, skal i givet fald umiddelbart levere det nødvendige behandlingsredskab eller hjælpemiddel til borgeren, hvorefter betalingsspørgsmålet må afklares efterfølgende mellem de involverede myndigheder.

Uddrag af vejledning om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder, nr. 10324 af 14. december 2017

Formål og personkreds

1. Bevilling af hjælpemidler og forbrugsgoder skal medvirke til, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i størst mulig grad gøre den pågældende uafhængig af andres bistand i dagligdagen.

Tildeling af et hjælpemiddel eller forbrugsgode skal samtidig sikre, at borgere med varigt nedsat funktionsevne, der ønsker det, får mulighed for at få eller bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Personkredsen omfatter borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af medfødt eller senere opstået handicap, sygdom eller som følge af ulykkeskader, der gør et hjælpemiddel nødvendigt.

Der skal være tale om en varigt nedsat funktionsevne, hvis konsekvenser er af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Det indebærer, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne. Normalt vil lidelsen være en belastning for borgeren resten af livet. For en nærmere gennemgang af begrebet »nedsat funktionsevne« henvises til vejledning om formål og andre generelle bestemmelser i serviceloven. Vedrørende muligheden for at bevilge hjælpemidler eller forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode til borgere med midlertidige funktionsnedsættelser henvises til punkt 10 ff.

...

Anskaffelse inden bevilling

4. Der kan efter hjælpemiddelbekendtgørelsens §§ 2 og 18 normalt ikke ydes støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder, som borgeren selv har anskaffet, inden bevilling er givet.

Det er et almindeligt princip i den sociale lovgivning, at ansøgning skal indgives, og bevilling modtages, inden en social ydelse, herunder et hjælpemiddel eller et forbrugsgode, anskaffes.

Der kan dog være enkelte tilfælde, hvor behovet for anskaffelse af det pågældende hjælpemiddel eller forbrugsgode må anses for uopsætteligt. I sådanne tilfælde vil der efter en konkret vurdering kunne ydes støtte, selvom anskaffelse sker, inden bevilling er givet. Der kan ved denne vurdering lægges vægt på hjælpemidlets eller forbrugsgodets art og funktion samt størrelsen af udgiften ved anskaffelsen.

Anskaffer borgeren sig hjælpemidlet, efter borgeren har ansøgt om hjælp hertil, det være sig under sagens behandling i kommunen eller efterfølgende under en eventuel klagesag i Ankestyrelsen, bærer borgeren selv risikoen for helt eller delvist at afholde udgiften.

...

Hvad dækker ydelsen

30. I forbindelse med kommunalbestyrelsens sagsbehandling må det afklares, hvilke manglende funktioner hjælpemidlet skal afhjælpe, og hvilke muligheder der findes for at afhjælpe den nedsatte funktionsevne under hensyn til borgerens situation. Formålet med hjælpen bør være, at den enkelte kan leve et liv som andre på samme alder og i samme livssituation.

Der skal ydes det bedst egnede og billigste hjælpemiddel ud fra en samlet vurdering af borgerens situation. Ved denne vurdering kan der bl.a. indgå oplysninger om borgerens behov og helbredsmæssige tilstand. Desuden indgår oplysninger om hjælpemidlets kvalitet, driftssikkerhed, betjeningsmulighed, driftsudgifter, holdbarhed, krav til service, garanti, service- og reparationsmuligheder.

Hjælpemidlet kan være til borgerens eget brug, f.eks. protese, stok, kørestol, eller til brug for andre, der hjælper borgeren i dagligdagen, f.eks. en personløfter.

...

Almindeligt standardprodukt

52. Hjælpen ydes som udgangspunkt med et kontant beløb svarende til 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den type, der er behov for til at afhjælpe den nedsatte funktionsevne. Ved fastlæggelsen af et almindeligt standardprodukt må prisen på et gennemsnitsprodukt af den pågældende type lægges til grund.

Til forskel fra egentlige hjælpemidler vil et forbrugsgode, der bevilges med henblik på at kompensere for en nedsat funktionsevne, normalt også indebære en lettelse i dagligdagen på samme måde som for borgere uden nedsat funktionsevne. Egenbetalingen på 50 pct. har således baggrund i, at der ville være tale om overkompensation, hvis borgeren med funktionsnedsættelse fik de fulde anskaffelsesudgifter dækket.

...

Hjælpemidler nævnt specifikt i hjælpemiddelbekendtgørelsen

...

Arm- og benproteser

96. Der kan ydes hjælp til arm- eller benproteser ved mangel på arme eller ben.

Som armprotese indgår også f.eks. proteser for fingre eller hånd, der betragtes som en del af den samlede arm. Ligeledes indgår som benproteser også proteser for fod eller tæer, der betragtes som en del af det samlede ben.

...

Brystproteser

101. Der kan ydes hjælp til brystproteser efter bortoperation af det ene eller begge bryster. Efter en konkret vurdering af de fysiske og kosmetiske gener af en operation, der bevarer en del af brystet, er det også muligt at yde en delprotese.

Kvinder, der af anden grund mangler det ene eller begge bryster, er ligeledes berettiget til proteser eller delproteser.

Vedrørende udskiftningstidspunkt kan det være vejledende, hvilken garanti leverandøren har givet. Der er normalt længere garanti på formfaste brystproteser.

Vedrørende brystproteser, der indopereres, henvises til sygehusvæsenet.

Der ydes ikke efter serviceloven, hjælp til særlige protesebrystholdere eller badedragter.

I visse tilfælde kan helbentsortoser (helbentsstativer til støtte) betragtes som et hjælpemiddel.

Øvrige hjælpemidler

Diabeteshjælpemidler

106. For diabeteshjælpemidler efter hjælpemiddelbekendtgørelsens § 9 gælder, at der kan ydes støtte til injektions- og testmaterialer (f.eks. sprøjter, kanyler, insulinpen, fingerprikker (lancetter), teststrimler og blodsuktermåleapparat), til insulinkrævende diabetikere og til diabetikere, som er i kombinationsbehandling med insulin og tabletter eller andet godkendt injektionspræparat. Der kan ydes støtte til inhalator til administration af insulin, når injektion medfører meget svære lokalreaktioner som komplikation. Hjælpen til blodsuktermåleapparat ydes med halvdelen af den samlede udgift. Til tabletbehandlede diabetikere, hvor lægen anser jævnlig blodsuktermåling for påkrævet, gives op til 150 stk. teststrimler og fingerprikker (lancetter) årligt.

III. Generelt

Bevilling af hjælpemidler og forbrugsgoder skal medvirke til, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i størst mulig grad gøre den pågældende uafhængig af andres bistand i dagligdagen.

Tildeling af et hjælpemiddel eller forbrugsgode skal samtidig sikre, at borgere med varigt nedsat funktionsevne, der ønsker det, får mulighed for at få eller bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Personkredsen omfatter, som beskrevet oven for, borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af medfødt eller senere opstået handicap, sygdom eller som følge af ulykkesskader, der gør et hjælpemiddel nødvendigt.

Der skal være tale om en varigt nedsat funktionsevne, hvis konsekvenser er af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Det indebærer, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne. Normalt vil lidelsen være en belastning for borgeren resten af livet.

Hvis der er bevilget andre hjælpemidler, som vil kunne dække behovet for afhjælpning, er det afgørende, om det ansøgte produkt giver en yderligere afhjælpning af funktionsnedsættelsen.

Om et produkt er et hjælpemiddel for ansøgeren afhænger af, hvilket behov brugen af det skal afhjælpe.

I hjælpemiddelbekendtgørelsen er der en række særlige bestemmelser om støtte til visse hjælpemidler. Det er blandt andet støtte til injektions- og testmaterialer til brug for diabetikere, ortopædisk fodtøj til personer med varige og svære foddeformiteter og briller/kontaktlinser.

IV. Kriterier for bevilling

Hjælp kan ydes, når hjælpemidlet

- 1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne,
- 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller
- 3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Væsentlighed

Hjælpe midlet eller forbrugsgodet skal i *væsentlig* grad kunne afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i *væsentlig* grad lette den daglige tilværelse i hjemmet. Vurderingen heraf er konkret og individuel, og spørgsmålet om, hvorvidt kravet om væsentlighed er opfyldt, fastlægges ud fra en samlet vurdering af hjælpe midlets eller forbrugsgodets betydning for at kunne afhjælpe borgerens funktionsnedsættelse. Der kan ved denne vurdering lægges vægt på bl.a. helbredsmæssige forhold, sociale forhold, og herunder familiemæssige forhold, f.eks. børn i familien, hjælpe midlets betydning for muligheden for at leve et liv som andre på samme alder og i samme livssituation, og om der evt. kan findes andre måder at kompensere for funktionsnedsættelsen på.

Det afgørende er, at behovet for hjælpe midlet eller forbrugsgodet sammenholdt med den konstaterede funktionsnedsættelse er af tilstrækkeligt omfang til, at der reelt bliver tale om en væsentlig afhjælpning af de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller en væsentlig lettelse i den daglige tilværelse i hjemmet.

Hvis der er bevilget andre hjælpe midler, som vil kunne dække behovet for afhjælpning, så er det afgørende om det ansøgte produkt giver en yderligere afhjælpning af funktionsnedsættelsen.

Den daglige tilværelse i hjemmet

Ved vurderingen af kravet om, at hjælpe midlet eller forbrugsgodet kan lette den daglige tilværelse i hjemmet, kan der bl.a. lægges vægt på hjælpe midlets eller forbrugsgodets funktion og vigtighed i forbindelse med borgerens ophold i hjemmet. Der kan fx lægges vægt på betydningen for den pågældendes mulighed for så vidt muligt at klare sig uden hjælp fra andre. Der kan desuden lægges vægt på betydningen for, at borgeren fortsat har mulighed for at klare sig og forblive i eget hjem.

Herudover kan der lægges vægt på hjælpe midlets eller forbrugsgodets funktion for andre, der hjælper borgeren til dagligt i hjemmet. Der kan fx være tale om en lift eller en særlig seng, som en plejer eller et familiemedlem bruger ved pleje af den pågældende.

De sociale forhold, herunder om borgeren har ægtefælle og børn, skal tages i betragtning ved vurderingen af behovet for et hjælpe middel eller forbrugsgode. Det forventes som udgangspunkt, at fx ægtefælle eller børn medvirker ved udførelse af praktiske opgaver i hjemmet. Det offentlige kan dog ikke pålægge børn af borgere med nedsat funktionsevne mere arbejde i hjemmet end andre børn på samme alder udfører, ligesom det offentlige ikke kan pålægge en evt. ægtefælle arbejde i hjemmet udover, hvad der er normalt og ligger inden for rimelighedens grænser.

Udøvelse af erhverv

Der skal ved vurderingen lægges vægt på, om hjælpe midlet eller forbrugsgodet er nødvendigt for, at borgeren kan være i erhverv. Hjælpe midlet eller forbrugsgodet skal være en forudsætning for, at borgeren overhovedet kan være i erhverv og bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

V. Afgrænsning til anden lovgivning

Generelt om forholdet til anden lovgivning

Der findes regler om ydelse af hjælpe midler inden for bl.a. sygehussektoren, hjemmesygeplejen, tandplejen, uddannelsessektoren og beskæftigelsessektoren.

Det er kun, hvor det ansøgte hjælpemiddel ikke kan henføres til disse bestemmelser, at ansøgningen behandles efter regler i den sociale lovgivning, jf. servicelovens § 115.

Foruden servicelovens hjælpemiddel- og forbrugsgoderegler indeholder den sociale lovgivning muligheder for hjælp i servicelovens §§ 41 og 100 om merudgiftsydelse til henholdsvis børn og voksne og § 116 om boligændringer.

Da en række sektorer hver for sig administrerer hjælpemidler, kan der opstå problemer for borgeren i forbindelse med ydelse af hjælpemidlet, idet der kan opstå tvivl om, hvilken sektor der skal yde hjælpemidlet. Der kan også opstå problemer i forbindelse med sektorskift. Det er derfor nødvendigt, at sagsgangen sektorerne imellem lettes, og at samarbejdet mellem sektorerne smidiggøres og udbygges mest muligt, således at borgeren altid er sikret de nødvendige hjælpemidler.

I princippet kan der være afgrænsningsproblemer imellem alle de ovennævnte kategorier, men i praksis er det skillelinjen mellem behandlingsredskaber, som regionen skal betale, og hjælpemidler, som kommunen skal betale, der har størst betydning.

Det bemærkes i den forbindelse, at et givet apparatur eller redskab både kan være et behandlingsredskab og et hjælpemiddel. Om det kategoriseres som det ene eller det andet afhænger af den sammenhæng, apparaturet eller redskabet indgår i, dvs. om det opfylder kriterierne for at kunne kategoriseres som et behandlingsredskab eller et hjælpemiddel.

Sygehussektoren (sektoransvarlighed)

Sundheds- og Ældreministeriets cirkulære om afgrænsningen af behandlingsredskaber, hvortil udgiften afholdes af sygehusvæsnet, angiver retningslinjer for afgrænsning af behandlingsredskaber, hvor udgifterne afholdes af sygehusvæsnet.

Som behandlingsredskaber, hvortil udgiften afholdes af sygehusvæsnet, anses apparatur og hjælpemidler, som patienten forsynes med som led i eller som fortsættelse af den behandling, der er påbegyndt på sygehuset. Formålet er enten at tilvejebringe yderligere forbedring af det resultat, der er opnået ved sygehusbehandlingen eller at forhindre forringelse af dette resultat. Følgende grupper af hjælpemidler/apparatur anses herefter for at være behandlingsredskaber:

- Hjælpemidler og apparatur, som ordineres som led i behandling på sygehus, og som i reglen anvendes under kontrol af sygehuset, inden tilstanden er stationær.
- Hjælpemidler og apparatur som indopereres under indlæggelse på sygehus.
- Apparatur, som ordineres af sygehuset og anskaffes til mere eller mindre permanent brug i hjemmet, men hvor patienten har fået undervisning i brugen på sygehuset eller er under en vis kontrol på sygehuset.

Cirkulæret er vejledende, og det kan ikke udelukkes, at de i cirkulæret nævnte eksempler på hjælpemidler i nogle tilfælde må betragtes som behandlingsredskaber, hvor det er sygehusvæsnet der afholder udgiften. Der kan som eksempel henvises til produkter, som er en integreret del af et andet produkt eller i øvrigt er nødvendigt for anvendelsen af dette produkt efter dets formål. Sådanne produkter skal bevilges sammen med det primære produkt af den sektor, der er ansvarlig for ydelsen (sektoransvarlighedsprincippet).

For visse hjælpemidler afhænger afgrænsningen af, om der er tale om et hjælpemiddel eller forbrugsgode efter servicelovens §§ 112 eller 113 eller et behandlingsredskab efter sygehusreglerne, af en vurdering i det konkrete tilfælde af lidelsens karakter og omfang, og hvilke behov brugen af hjælpemidlet eller behandlingsredskabet skal afhjælpe.

VI. Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser om hjælpemidler og forbrugsgoder

Der er ikke tale om en udtømmende opstilling af Ankestyrelsens principmeddelelser.

Principmeddelelserne er udvalgt i sammenhæng med emnet for at belyse vores almindelige praksis på området. Principmeddelelser kan læses i fuld længde i Ankestyrelsens Principdatabase. Principdatabasen findes på vores hjemmeside www.ast.dk

40-19

Principmeddelelsen fastslår, at et el-køretøj er et forbrugsgode, hvortil der som udgangspunkt kan ydes støtte til køb med 50 procent af prisen på et almindeligt standardprodukt. I særlige tilfælde har et el-køretøj reelt ikke en anden funktion end at fungere som et hjælpemiddel på linje med andre egentlige hjælpemidler. Hvis et el-køretøj udelukkende fungerer som et hjælpemiddel for borgeren, bevilges det med den fulde anskaffelsespris.

Ved vurderingen af behovet for et el-køretøj skal indgå borgerens helbredsmæssige og sociale forhold, herunder muligheden for at blive selvhjulpne og uafhængig af hjælp fra andre. Borgerens behov for et køretøj til transport i nærområdet, og muligheden for at færdes på anden vis, skal desuden inddrages.

Kommunen kan yde støtte til en trehjulet cykel som et hjælpemiddel, da disse er fremstillet specielt til at afhjælpe borgere med nedsat balance, der som følge heraf ikke kan cykle på en tohjulet cykel. Der ydes støtte efter reglerne om hjælpemidler, hvis væsentlighedskriteriet er opfyldt.

30-17

Principmeddelelsen fastslår, at et produkt kun kan bevilges som et hjælpemiddel efter serviceloven, når det ikke kan bevilges efter anden lovgivning. Dette følger af servicelovens bestemmelse om subsidiaritetsprincippet.

Kommunen skal yde støtte til hjælpemidler, som har til formål at afhjælpe de varige følger af en nedsat funktionsevne. Et hjælpemiddel skal medvirke til, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i videst muligt omfang gøre borgeren uafhængig af andres bistand i dagligdagen. Der kan alene ydes støtte til hjælpemidler, der i væsentlig grad afhjælper borgerens nedsatte funktionsevne.

Glukosemålingssystemet FreeStyle Libre kan både være et hjælpemiddel og et behandlingsredskab. Hvilken myndighed, der i givet fald bevilger produktet afhænger af, hvordan produktet anvendes og administreres.

For voksne velregulerede diabetikere, som ikke har behov for instruktion og assistance til at anvende glukosemålingssystemet hjemme, vil glukosemålingssystemet være et hjælpemiddel.

Her er det afgørende, at produktet giver en yderligere afhjælpning af følgerne af sygdommen. Det er fx tilfældet, hvor der er uheldige følger ved anvendelsen af de almindelige og formentlig billigere hjælpemidler.

Hvis produktet ikke er et hjælpemiddel, skal kommunen ikke foretage en væsentlighedsvurdering.

Vurderer kommunen, at glukosemålingssystemet er et hjælpemiddel for borger, vil det bero på en konkret og individuel vurdering, om produktet i væsentlig grad yderligere end det allerede bevilgede injektions- og testmateriale kan afhjælpe borgerens varige følger af den nedsatte funktionsevne.

Kommunen kan i væsentlighedsvurderingen inddrage lægelige oplysninger om eventuelle bivirkninger af det allerede bevilgede injektions- og testmateriale. Dette kan fx være særlige fysiske gener, herunder nedsat følelse i fingerspidserne eller et særligt behov for mange daglige blodsuktermålinger, enten på grund af meget svingende blodsukker, eller hvis borgers erhverv kræver dette.

Det forhold, at borger oplyser fx at glukosemålingssystemet er mere hensigtsmæssigt og nemmere at bruge eller skaber mere tryghed for borger, kan ikke i sig selv føre til, at borger er væsentligt yderligere afhjulpet med glukosemålingssystemet. Det samme gør sig gældende i forhold til, at borger ikke bryder sig om at skulle stikke sig offentligt eller at borger har skiftende arbejdssteder.

C-24-02

En armamputeret ansøger fandtes, på baggrund af en konkret vurdering, berettiget til at få bevilget en æstetisk (kosmetisk) hånd som et hjælpemiddel.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at en æstetisk hånd er omfattet af hjælpemiddeldefinitionen i hjælpemiddelbekendtgørelsen.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at ansøgers allerede bevilgede håndprotese udseendemæssigt adskilte sig væsentligt fra udseendet af ansøgers raske hånd og at ansøger derfor følte sig meget psykisk belastet, når han befandt sig i sociale sammenhænge.

Ankestyrelsen lagde endelig vægt på, at en håndprotese er et personligt hjælpemiddel, som er placeret et meget synligt sted, hvor man sædvanligvis ikke vil anvende beklædning, at ansøger, ifølge det oplyste, skulle anvende den æstetiske hånd dagligt og at formålet med hjælp efter serviceloven er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv og lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

133-10

Ansøger havde ret til en hverdagsprotese, selvom hun allerede havde en arbejdsprotese.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at en hverdagsprotese er omfattet af hjælpemiddelbekendtgørelsen og derfor kan bevilges, hvis den i væsentlig grad afhjælper den nedsatte funktionsevne.

Ankestyrelsen fandt, at det ikke er hensigten med bestemmelsen om bevilling af hjælpemidler, at der alene kan kompenseres for den fysiske funktionsnedsættelse. Der skal kompenseres for den samlede funktionsnedsættelse, som både kan være af fysisk og psykisk karakter.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøger som en 18-årig pige skulle have mulighed for at gå klædt og færdes som sine jævnaldrende kammerater. Der blev endvidere lagt vægt på, at ansøger var psykisk belastet af arbejdsprotesen, som var meget synlig, hvis hun ikke dækkede den med lange bukser.

15-13

Principmeddelelsen fastslår, at der normalt ikke kan ydes støtte til hjælpemidler, som ansøger selv har anskaffet, inden bevilling.

Hvis en kommune har truffet afgørelse om afslag på bevilling af et hjælpemiddel, og ansøgeren klager over denne afgørelse til nævnet, skal nævnet behandle denne klage, selvom ansøgeren selv har anskaffet sig hjælpemidlet efter kommunens afgørelse.

Den ansøger, der vælger at anskaffe et hjælpemiddel, mens klagen behandles, bærer selv risikoen for selv at komme til helt eller delvist at afholde udgiften til hjælpemidlet.

Selvom ansøgeren senere findes berettiget til et hjælpemiddel, kan der være forhold, der bevirker, at udgiften ikke kan dækkes helt eller delvist. Det kan skyldes, at kommunen har leverandøraftaler, det indkøbte hjælpemiddel ikke er det bedst egnede og billigste, eller at kommunen selv kan stille et identisk hjælpemiddel til rådighed.

13-13

Principmeddelelsen fastslår, at det er et almindeligt socialretligt princip, at der som udgangspunkt ikke kan ydes hjælp til udgifter, som en borger har påtaget sig, inden han har søgt kommunen om hjælp.

Hvis der er tale om en akut/uopsættelig udgift, fejlagtig vejledning fra kommunens side, en ansøgning om en løbende ydelse eller ydelse, der er forholdsvis nøje beskrevet i loven, vil der efter en konkret vurdering kunne ydes hjælp til udgifter, som en borger har påtaget sig, inden borgeren har søgt kommunen om hjælp.

VII. Udpluk af de konkrete mødesager

Sag 1 Stadfæstelse. Borger, der er en **transkønnet mand, ansøger om en penisprotese** som et hjælpemiddel. Borger er omfattet af personkredsen, der kan have ret til en penisprotese som et hjælpemiddel, hvis væsentlighedskriteriet er opfyldt.

Borger oplyser bl.a., at han føler sig sårbar pga. manglende kropsdel, fx i om- og afklædningssituationer i svømmehal, træningscenter, til fysioterapibehandling o.lign. Borger føler sig desuden særligt sårbar ift. at kunne lade vandet stående i forbindelse med byture, teltture med venner, m.v., da denne ikke kan benytte pissoir som andre mænd. Ankestyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at væsentlighedskriteriet ikke er opfyldt. Der er derfor ikke grundlag for at bevilge en penisprotese som et hjælpemiddel.

Sag 2 Stadfæstelse, men med ændret begrundelse. Borger, der er en **transkønnet mand, ansøger om en penisprotese** som et hjælpemiddel. Kommunen vurderer, at borger ikke er omfattet af personkredsen i servicelovens § 112. Borger er en transkønnet mand, og har i 2021 foretaget juridisk kønsskifte. En mand uden mandlige kønsorganer, må anses for at være omfattet af personkredsen, der kan have ret til hjælpemidler, hvis væsentlighedskriteriet er opfyldt.

Borger ansøger om en penisprotese, da han oplever psykisk belastning på grund af manglende penis. Borger oplyser, at han vil få det bedre dagligt og give mere overskud, bl.a. fordi han kan få i det tøj han vil, uden det afslører, at han ikke har en bule i bukserne. Borger oplyser, at han med en penisprotese kan gøre almindelige ting uden at være omhyggelig med sine bevægelser i frygt for, at noget ikke sidder ordentligt i bukserne. Han vil kunne deltage i flere sociale aktiviteter, og han vil ikke blive mindet om, at han ikke har en penis flere gange dagligt, når han skifter tøj eller tager bad.

Borger ønsker også en penisprotese til intime situationer, fx når han går nøgen rundt derhjemme, er nøgen sammen med sin kæreste, eller er i bad eller svømmehal med sin søn. Borger ønsker, at hans søn ser ham som en almindelig mand med mandlige kønsorganer.

Borger ønsker desuden en penisprotese, som gør det muligt for ham at lade vandet stående, fx på fisketure, i skoven, til festival o.lign.

Ankestyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at væsentlighedskriteriet ikke er opfyldt. Der er derfor ikke grundlag for at bevilge en penisprotese som et hjælpemiddel.

Sag 3 Hjemvisning Borger, der er en **transkønnet mand, ansøger om en penisprotese** som et hjælpemiddel. Kommunen vurderer, at borger ikke er omfattet af personkredsen i servicelovens § 112. Borger har i 2016 foretaget juridisk kønsskifte. En mand uden mandlige kønsorganer, må anses for at være omfattet af personkredsen, der kan have ret til hjælpemidler, hvis væsentlighedskriteriet er opfyldt.

Borger ønsker en penisprotese til at kunne lade vandet stående og til samleje.

Ankestyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at væsentlighedskriteriet ikke er opfyldt i forhold til borgers ønske om at lade vandet stående.

Ankestyrelsen vurderer imidlertid, at en genstand der medfører, at borger kan have et sexliv i overensstemmelse med sit køn opfylder væsentlighedskriteriet. Vi vurderer dog, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst til at vurdere, hvilken genstand der er bedst egnet og billigst i forhold til at kompensere borger i forhold til samleje.

Sag 4 Hjemvisning Borger, der er en **transkønnet mand, ansøger om en penisprotese** som et hjælpemiddel. Kommunen vurderer, at borger ikke er omfattet af personkredsen i servicelovens § 112. Borger har i 2016 foretaget juridisk kønsskifte. En mand uden mandlige kønsorganer, må anses for at være omfattet af personkredsen, der kan have ret til hjælpemidler, hvis væsentlighedskriteriet er opfyldt.

Ankestyrelsen hjemviste sagen til yderligere belysning i forhold til en væsentlighedsvurdering, idet sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst på det foreliggende grundlag til at foretage en sådan vurdering.

Sag 5 Stadfæstelse Borger med velreguleret diabetes søger om glukosemåleapparatet **FreeStyle Libre 2**, da denne har en alarmfunktion, der gør borgers liv lettere i hverdagen. Borger er allerede bevilget FreeStyle Libre som et hjælpemiddel. FreeStyle Libre 2 er et hjælpemiddel for borgeren, men det forhold, at det er mere hensigtsmæssigt med en alarmfunktion kan ikke føre til, at FreeStyle Libre 2 i væsentlig yderligere grad kan afhjælpe følgerne af borgers nedsatte funktionsevne.

Sag 6 Ændring Borger med velreguleret diabetes søger om **FreeStyle Libre**. Borger har haft diabetes i mange år og har nu nervebetændelse i sine fingre på grund af blodsuktermålingerne med traditionelt testmateriale. Borger har et aktivt udendørsarbejde og skal måle sig mange gange om dagen for at sikre sit blodsukkerniveau. FreeStyle Libre udgør derfor en væsentlig yderligere afhjælpning for borger.

Sag 7 Stadfæstelse Borger med velreguleret diabetes søger om **FreeStyle Libre**. Borger har de almindelige bivirkninger ved traditionelt testmateriale. Borger synes, at det kan være svært at forene med sit arbejde, hvor borger bruger computer. De beskrevne gener ligger ikke udover, hvad der kan forventes ved brug af traditionelt testmateriale. FreeStyle Libre udgør derfor ikke en væsentlig yderligere afhjælpning for borger, eller er nødvendigt for at borger kan udføre et erhverv.

Sag 8 Stadfæstelse Borger søger om **FreeStyle Libre**. Borgers diabetes er **ikke velreguleret**, og det er ægtefællen og ikke borger selv, der står for at måle blodsukker. FreeStyle Libre er dermed ikke et hjælpemiddel for borger iht. principmeddelelse 30-17. Det forhold, at kommunen ikke har sikret sig, om der kan bevilges FreeStyle Libre af sundhedsvæsenet kan ikke ændre ved resultatet, da sagen indeholder tilstrækkelige oplysninger til, at Ankestyrelsen kan afgøre sagen.

Sag 9 Stadfæstelse Borger med velreguleret diabetes søger om **FreeStyle Libre**. Borger har siden diabetesdebut haft FreeStyle Libre igennem sundhedsvæsenet. Borger har ingen neuropati eller gener fra traditionelt testmateriale, og skal måle sig 8-10 gange om dagen (efter måltider, sengetid, står op, bilkørsel, sport etc.). FreeStyle Libre udgør ikke en væsentlig yderligere afhjælpning for borger. FreeStyle Libre er heller ikke nødvendigt for at borger kan udføre et erhverv.

Sag 10 Hjemvisning Borger med velreguleret diabetes søger om **FreeStyle Libre**. Kommunen vurderer, at FreeStyle Libre ikke i væsentlig yderligere grad kan afhjælpe, da der samtidig kan være behov for måling med traditionelt blodsukkermåleapparat. Kommunens begrundelse er i strid med principmeddelelse 30-17, hvorefter FreeStyle Libre efter en konkret vurdering kan udgøre en væsentlig yderligere afhjælpning, fx ved særlige fysiske gener, herunder nedsat følelse i fingerspidserne eller et særligt behov for mange daglige blodsuktermålinger, enten på grund af meget svingende blodsukker, eller hvis borgers erhverv kræver dette. Sagen hjemvises til væsentlighedsvurdering hos kommunen, og beder i den sammenhæng kommunen afklare nogle andre uoverensstemmende oplysninger.

Sag 11 Ændring Borger med velreguleret diabetes søger om **Dexcom G6 glukosemåler med alarmfunktion**. Kommunen vurderer, at Dexcom G6 ikke er et hjælpemiddel for borger. Begrundelsen er i strid med Ankestyrelsens principmeddelelse 30-17, da en glukosemåler er et hjælpemiddel for velregulerede diabetikere, der selv evner at anvende glukosemåleren.

Kommunen vurderer, at borger kan anvende FreeStyle Libre glukosemåler. Vi forudsætter derfor, at borger også kan anvende Dexcom G6 glukosemåler.

Kommunen vurderer, at FreeStyle Libre glukosemåler udgør en væsentlig yderligere afhjælpning ift. traditionelt testmateriale. Dermed må Dexcom G6 også udgøre en væsentlig yderligere afhjælpning ift. traditionelt testmateriale. Vi vurderer derfor, at Dexcom G6 er et hjælpemiddel, der i væsentlig grad yderligere afhjælper ift. traditionelt testmateriale. Kommunen skal forholde sig til, om Dexcom G6 i væsentlig grad yderligere afhjælper end FreeStyle Libre, da kommunen vurderer, at borger er berettiget til en sådan.

Sag 12 Ændring Borger med velreguleret diabetes søger om **FreeStyle Libre** som et hjælpemiddel. Borger måler blodsukker mange gange dagligt, og oplever gener i fingerspidserne. Borger arbejder som sygeplejerske, og arbejdsopgaverne kræver god følesans i fingerspidserne. Arbejder med skiftende vagter og aktivitetsniveau, som indebærer at borger skal måle sit blodsukker mange gange dagligt. Stikmærker udgør desuden infektionsrisiko.

Sag 13 Hjemvisning Borger med velreguleret diabetes ansøger om **FreeStyle Libre** som et hjælpemiddel. Borger arbejder med spildevand og maskiner, og har ofte olie på fingrene. Der er ikke adgang til at vaske hænder på arbejde. Kommunen har ikke undersøgt, om det er forbundet med særlige fysiske gener for borger at anvende traditionelt testmateriale. Sagen hjemvises derfor til yderligere belysning heraf, idet sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst på det foreliggende grundlag til at foretage en væsentlighedsvurdering.

Sag 14 Hjemvisning Borger ansøger om **FreeStyle Libre** som et hjælpemiddel. Der foreligger ikke aktuelle lægelige oplysninger om, hvorvidt borgers diabetes er velreguleret. Sagen er derfor ikke tilstrækkeligt oplyst til at vurdere, om FreeStyle Libre er et hjælpemiddel for borger. Sagen hjemvises til en belysning heraf.

Sag 15 Ændring Borger med velreguleret diabetes søger om **FreeStyle Libre** som et hjælpemiddel. Borger har haft diabetes i mange år, og har som følge heraf læderhud på fingrene, som komplicerer blodsuktermålinger med traditionelt testmateriale.

Sag 16 Stadfæstelse Borger med velreguleret diabetes søger om **FreeStyle Libre** som et hjælpemiddel. Borgers gener ved anvendelsen af traditionelt testmateriale ligger ikke ud over, hvad der må forventes ved anvendelsen af traditionelt testmateriale.

Sag 17 Hjemvisning Borger ansøger om **FreeStyle Libre** som et hjælpemiddel. Da der er uoverensstemmelse i sagens oplysninger om, hvorvidt borgers diabetes er velreguleret eller ej, hjemvises sagen til en afklaring heraf, da det på det foreliggende grundlag ikke kan vurderes, om FreeStyle Libre er et hjælpemiddel for borger.

Sag 18 Stadfæstelse Borger med velreguleret diabetes ansøger om **FreeStyle Libre** som et hjælpemiddel. Borger måler blodsukker ca. 10 gange dagligt. Borger oplyser, at langtidsblodsukker er mere stabilt og med færre udsving ved anvendelse af FreeStyle Libre, hvilket forebygger senkomplikationer, og at anvendelse af FreeStyle Libre vil medføre en øgning af livskvalitet. Der kan ikke bevilges hjælpemidler med henblik på at forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, og der er ikke beskrevet problemer med at anvende traditionelt testmateriale ud over det forventelige.

Sag 19 Ændring Borger med velreguleret diabetes ansøger om **FreeStyle Libre** som et hjælpemiddel. Borger arbejder som kok og smager i løbet af sin arbejdsdag på mange forskellige retter og ingredienser, arbejder i højt tempo og står oprejst hele dagen, hvilket påvirker blodsukkeret, som svinger meget mellem højt og lavt. Borger måler derfor blodsukker mellem 30 og 40 gange om dagen som følge af det uregelmæssige spisemønster og høje aktivitetsniveau. Borgers arbejdsopgaver kræver finesse og god hygiejne. FreeStyle Libre har stor betydning for borgers arbejdssituation.

Sag 20 Ændring Borger med velreguleret diabetes ansøger om **FreeStyle Libre 2** som et hjælpemiddel. Borger oplever lave blodsukre om natten cirka 1-2 gange om ugen, hvilket flere gange har medført krampeanfald, og at borger er kommet til skade. Borger kan ikke længere mærke lave blodsukre om natten, og er derfor nødt til at stille et vækkeur til at ringe hver anden time hver nat for at foretage blodsuktermålinger. Borger har svært ved at passe sit arbejde på grund af dårlig nattesøvn. Med FreeStyle Libre 2 vil borger kunne få uafbrudt nattesøvn 5-6 dage om ugen. FreeStyle Libre 2 skal afhjælpe borgerens manglende evne til at mærke lave blodsukre om natten.